

המצואות היהודית

ד סיון – ג תמוז תשס"ה • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות מרומניה

הקונגרס היהודי האירופי

פריז, 26 ביוני 2005

הנקודות המרכזיות של דיוני הקונגרס היהודי האירופי, בו השתתפו נציגיו, עו"ד יוליאן סורין ואלכס סיוון, התמקדו ב: מצב האנטישמיות באירופה; היחסים האירופיים - ישראלים; תוכניות המועמדים לנשיאות ולנשיאות ועד ההנהלה של הקונגרס היהודי האירופי. נדונו מוקדי התחדשות האנטישמיות, הכי חזקים מאז מלחמת העולם השנייה. המשתתפים הדגישו את דרכי המאבק ואת הצורך לארגן אותם כך שלא יישארו ברמת שלטונות המדינה, אלא שיתפסו לקהל הרחב. זאת הייתה גם דעתו של נציג

הקונגרס היהודי העולמי, ישראל זינגר. בהצבעה חופשית נבחר הנשיא החדש של הקונגרס היהודי האירופי, פייר בנאנו. הצורך לאיחוד החיים היהודיים באירופה מורחב, תמיכת ישראל וההתאחדות למאבק נגד הניאו-קיצוניות היו הקווים המנחים של האספה.

הזכרת קורבנות השואה בסאטו מארה, טארגו מורש ואורדאה

בירקנאו. בסאטו מארה נערכה הסרת - הלוט של "אנדרטת השמות". בבית הספר התיכון "פפיו אילריאן" מטארגו מורש נערך סמינר מדעי בו תלמידי בית הספר הציגו עבודות על השואה. בטקס באורדאה השתתף הרב הגדול מנחם הכהן. הקנטור טיבי קוברי, יליד העיר שכתת מתגורר בקנדה, היה הסולן של מקהלת "הקשת" מאורדאה.

ביאסי וברומן נערכו טקסי הזכרה לקורבנות הפוגרום ו"רכבות המוות" מיוני 1941

ויוריקה אגאריץ', שעזרה את הרכבת ויחד עם חברי הקהילה היהודית מרומן ותושבים אחרים של העיר, טיפלה באנשים מהרכבת גסו, והצילה את חייהם. ויוריקה אגאריץ' קבלה לאחר מותה את התואר של "צדיקת עולם".

בבית העלמין היהודי מיאסי, בנוכחותם של חברי הקהילה היהודית, של נציג הפדרציה, של חבר הפרלמנט דר' אאורל ווינר, של פרופ' דר' אוטו אדלר, של נשיא התאגדות ניצולי השואה מרומניה, של נציגי השלטונות המרכזיים והמקומיים ושל אינטלקטואליים מיאסי, נערכה הזכרת קורבנות הפוגרום מיאסי ו"רכבות המוות" מיוני 1941. הדוברים סיפרו על מה שקרה בימים הנוראיים האלה והזהירו על חובה לא לשכוח את המעשים. הם גם הזהירו על התופעות החדשות של האנטישמיות בעולם והדגישו את הצורך להיאבק נגדן. הרב אברהם אהרנפלד ערך את התפילה ליד האנדרטא שהועלתה לצד הקבר המשותף של קורבנות יאסי, טארגו פרומוס ופודו איליאואיה. טקס דומה, נערך לראשונה בבית העלמין מרומן, שם נמצאת גם אנדרטא ליד הקבר המשותף של קורבנות "רכבות המוות" שנשע לכיוון קלארשי. הדוברים, הזכירו את החיים המשותפים לאורך מאות השנים של היהודים לצד הרומנים בעיר, והדגישו את המעשה האמיץ של נשיאת הצלב האדום מהיער,

הצהרת קורדובה - אמצעי המאבק נגד האנטישמיות וחוסר הסובלנות

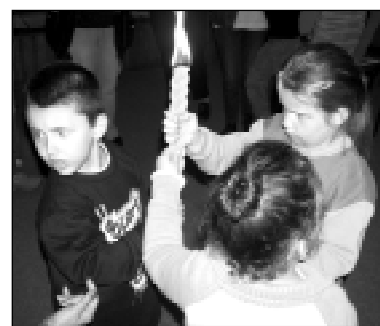
האספה השלישית של ארגון היסחון והשיתוף האירופי, המוקדשת למאבק נגד האנטישמיות וחוסר הסובלנות, נערכה בקורדובה. המשתתפים מיותר מ- 60 ארצות, מאירופה, מארה"ב, מקנדה ומישראל, הקשיבו לדוחות של יישום החלטות הכינוס מברלין 2004 לגבי המאבק נגד האנטישמיות. הפעם נושאי הדיון כללו גם התחומים אחרים של חוסר הסובלנות כמו, חוסר סובלנות כלפי ערבים או כלפי נוצרים. בראשה של משלחת רומניה היה רזבן אונגוראנו, שר החוץ. אאורל וינר, חבר פרלמנט, הציג את הפדרציה של הקהילות היהודיות מרומניה. תוכניות יישום החלטות הועדה הבינלאומית לחקר השואה ברומניה לגבי הכרת היסטוריית התקופה החשוכה הזו בארצנו ע"י הדור הצעיר נדונו בפגישה מיוחדת מוקדשת לרומניה. בסיום האספה נתקבלה הצהרת קורדובה, כלי של מאבק נגד האנטישמיות וחוסר הסובלנות.

כתב העת "טרנסילבניה" מסיביו הצליחה להפליא שוב את דעת הציבור בפרסום המאמר "השפעת בעיית השואה על רומניה של היום ואספקטים של היחסים בין רומנים ליהודים", מאת העורך הראשי, פרופ' קורבין לופו. המחבר תומך במעמדו של ההיסטוריון ובזכותו לביטוי חופשי של דעותיו, על מנת להפעיל סיסמאות ישנות מקובץ הלאומנות האתנית, ממקור פשיסטי, שמנסה עדיין לפרוץ החוצה. ברוח השלילה המוגזמת, החוקר שטוען שהוא אובייקטיבי, מקטין את ממדי השואה שהתרחשה בין גבולות רומניה, על מנת לזרוק על היהודים אחריות דמיונית על הבאת הקומוניזם לרומניה מאז או על השפעתם כיום על המדינה להתחיל בתהליך ההכללה, שהוא רק דרך לאכוף ולהביא את הנכסים ואת הכוחות המקומיים לידי החברות הגדולות והכוחות הפוליטיים העולמיים. אנטי - מערביות חמור משתלב עם התחדשות האשמות והפחדתם של היהודים, כמו בעבר המר. בתגובה לכאלה דברים אבסורדיים המוסווים ברצון לא אמיתי של וידוי האמת, דורל דוריאן, העורך הראשי של "המצואות היהודית" והיסטוריון הספרות, ג'או שרבן, מפרסמים פרשנויות. מפרסמים גם את תגובתו של חבר הפרלמנט דר' אאורל ווינר למכתב המופנה ע"י דר' קונסטנטין אופראן, רקטור האוניברסיטה "לוציאן בלאגה" מסיביו, בו הוא מביע "מחאה טוטלית על התופעות האנטישמיות שהובעו ע"י חבר הצוות האקדמי הנ"ל".

עיוות האמת לגרסה שלילית

הסמינר "יחד" לכל המשפחה

בין ה- 30 ביוני ל- 3 ביולי 2005, בטימישול דה סוס נערכה המהדורה ה- 3 של הסמינר למשפחות עם ילדים עד גיל 13, אירוע משמעותי הנקרא "יחד". 60 המשתתפים מקהילות שונות מרומניה, הורים וילדים, נהנו מתוכנית מגוונת מאד שכללה נושאים פסיכולוגיים, דתיים, חברתיים ופילוסופיים. לקטנים אורגנו ברגעים שונים של התוכנית, מחלקות נפרדות בהן שיחקו ולמדו עם המנחים. המרכז החינוכי של הפדרציה, המארגנים - המהנדסת סנדרה סגל, ביאנקה שטיובאה, מירלה אשמון, אדוארד קופרברג, לצד המדריכים, הפכו את סוף השבוע לאירוע מיוחד ביותר למשפחות. "הנה מה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד..." ציטוט משיר ידוע המוזכר ע"י המורה ביאנקה שטיובאה, שמגדיר בצורה הטובה ביותר את האווירה של הסמינר "יחד".

בקרנו בכמה בתי יצירה של ציירים יהודיים ידועים מבוקרשט - אווה צירבן, אלמה רדלינגר, טומה הירש, זיאנה גרטלר-זלמן, וקלרט ווכטל, על מנת להבליט, פעם נוספת, את חשיבות התרומה האקטואלית של האינטלקטואלים היהודיים הרומנים לתרבות הרומנית, ובו בזמן להדגיש שרחוק מ"הרעש והזעם" של חברת הצרכנות בה לעיתים קרובות טוב הטעם מוחלף בחוצפה וולגרית, ישנם אנשים שחיים למען היופי והרוח. מדברים גם על יצירותיהם של הציירים האלה, אשר עבודותיהם תופסות מקום מכובד במוזיאונים ברומניה, באירופה וביבשות אחרות. הביקורים בבתי המלאכה שלהם מהווים רק פרור מהאווירה הזאת, בה היחס בין המציאות החיצונית והעולם הפנימי הוא מורכב מאד.

על מעמדי הציור של הציירים היהודיים מבוקרשט